

Alopye
VICEPREZYDENT MIASTA ŁODZI
dr ADAM WIECZOREK

**Sprawozdanie z realizacji
„Strategii Rozwiązywania Problemu Bezdomności
w Łodzi na lata 2023-2030”**

za 2024 rok

*Druk Nr 119/2025
z dnia 29 maja 2025r.*

Spis treści

Wstęp.....	3
Cele.....	4
Działania	5
Utworzenie Wydziału Wspierania Osób w Kryzysie Bezdomności w strukturach MOPS w Łodzi	5
Utworzenie Hostelu koedukacyjnego dla osób w kryzysie bezdomności.....	6
Prowadzenie streetworkingu dla osób w kryzysie bezdomności.....	6
Streetworking MOPS	7
Streetworking Stowarzyszenia Szczypta Dobra	7
Streetworking z dziećmi i młodzieżą – Stowarzyszenie Szczypta Dobra.....	7
Działalność Rady ds. Rozwiązywania Problemu Bezdomności	8
Działania podjęte w Zakładzie Karnym.....	8
Lokale mieszkalne z zasobów Miasta	9
Realizacja programu osłonowego „Mieszkania wspierane dla osób bezdomnych”	9
Realizacja wizyt studyjnych	10
Realizacja patroli nocnych na rzecz osób w kryzysie bezdomności.....	10
Prace nad Kartą Praw Osób Doświadczających Bezdomności.....	10
Mobilna łaźnia z pralnią i suszarnią dla osób w kryzysie bezdomności.....	11
Zupa na Pietrynie i wsparcie w postaci posiłków	11
Wigilia dla osób w trudnej sytuacji życiowej.....	11
Program „Autobus dla bezdomnych i potrzebujących”	11
Działania Punktu Pomocy Charytatywnej Caritas.....	12
Asystentura Fundacji Sarepta	12
Realizacja programu osłonowego „Świetlica dla osób bezdomnych”	13
Światowy Dzień Ubogich	13
Poradnik korzystania z praw wyborczych	14
Konferencja Regionalnego Centrum Polityki Społecznej w Łodzi z okazji wydania Raportu z badania potrzeb osób doświadczających bezdomności w województwie łódzkim	14
Ogólnopolskie badanie liczby osób doświadczających bezdomności.....	15
Organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo - wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia	15
Pozyskiwanie funduszy na kolejne działania przewidziane w Strategii	16
Działania zaplanowane w Strategii, których realizację przewidziano na kolejne lata	18
Wskaźniki realizacji Celów Strategicznych	19

Wstęp

Niniejszy dokument to sprawozdanie z działań, które zostały zaplanowane w Strategii Rozwiązywania Problemu Bezdomności w Łodzi na lata 2023-2030. Sprawozdanie ma na celu zarówno przedstawienie wyników podejmowanych działań, jak i dokonanie analizy efektów dotychczasowych interwencji. Monitorowanie i ewaluacja pozwalają na bieżąco oceniać skuteczność działań oraz wprowadzać zmiany w celu dostosowywania ich do zmieniających się potrzeb mieszkańców miasta. Dokument ten stanowi kluczowy element w procesie wypracowywania skutecznych rozwiązań w walce z problemem bezdomności w Łodzi. To na podstawie systematycznego monitoringu i ewaluacji możliwe będzie dokonywanie uzasadnionych zmian w zakresie wyznaczanych celów i kierunków działania. Zakres sprawozdania obejmuje przede wszystkim określone w dokumencie wskaźniki wyznaczone dla osiągnięcia celów szczegółowych oraz opisy i ocenę działań podejmowanych w ramach Strategii.

Warto jednak nadać swego rodzaju tło danym, które zaprezentowane zostały poniżej. W tym celu należy zaznaczyć, że prezentowany dokument odnosi się do rozumienia bezdomności jako: (...) **braku dachu nad głową** (kategorie operacyjne: ludzie mieszkający w przestrzeni publicznej, ludzie zakwaterowani interwencyjnie) oraz **braku mieszkania** (kategorie operacyjne: ludzie zakwaterowani w placówkach dla osób doświadczających bezdomności, ludzie zakwaterowani w ośrodkach dla uchodźców, ludzie mający opuścić instytucje, ludzie otrzymujący stałe długoterminowe wsparcie z tytułu bezdomności)¹.

Ponadto należałoby (choćby pokrótce) wskazać skalę bezdomności, która występuje w Łodzi. Jak wynika z danych, które udało się pozyskać w ramach Ogólnopolskiego Badania Osób Bezdomnych przeprowadzonego w 2024 r. w Łodzi odnotowano 726 osób pozostających w kryzysie bezdomności² – w tym 509 mężczyzn, 172 kobiety i 45 dzieci. Warto zaznaczyć, że badanie prowadzone było nie tylko w przestrzeni miejskiej (pustostanach, ogródkach działkowych, itp.), ale także w placówkach pomocowych (schroniskach, noclegowni, domu samotnej matki, ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, zakładach karnych, etc.). Większość osób biorących udział w badaniu deklarowała, że w kryzysie bezdomności pozostaje od 2 do 5 lat (126 osób) oraz od 5 do 10 lat (101); 17 badanych przyznało, że są bezdomni od ponad 20 lat, a 58 – od 10 do 20 lat.

¹ Strategia Rozwiązywania Problemu Bezdomności w Łodzi na lata 2023-2030.

² Uwzględniono tylko osoby, do których możliwe było dotarcie w ciągu jednej nocy.

Cele

Zakładanym celem długoterminowym Strategii jest rozwiązanie problemu bezdomności poprzez efektywne wsparcie w procesie wychodzenia z bezdomności osób przebywających na terenie Łodzi. Jego realizacja zakłada wypracowanie sprawnego i kompleksowego, zdeinstytucjonalizowanego systemu zapobiegania i rozwiązywania problemu bezdomności, obejmującego m.in.:

- zmianę paradygmatu wsparcia z zarządzania i interwencyjnego wspierania osób doświadczających bezdomności na rozwiązywanie problemu bezdomności, budowanie samodzielności osób doświadczających bezdomności oraz podkreślenie znaczenia mieszkań docelowych, nie tylko mieszkań o charakterze rotacyjnym;
- wsparcie dla osób dotkniętych kryzysem bezdomności oparte przede wszystkim na rozwiązaniach mieszkaniowych;
- stworzenie cyklicznych oraz stałych programów pomocy osobom zagrożonym i dotkniętym wykluczeniem mieszkaniowym;
- rozwój zasobu dostępnych cenowo mieszkań;
- wsparcie mieszkaniowe (treningowe, wspierane, w ramach programu Najpierw Mieszkanie).

W strategii zaplanowano następujące **cele strategiczne**:

- zapobieganie bezdomności poprzez rozbudowę kompleksowego systemu pomocy doraźnej i wczesnego i szybkiego reagowania;
- zaspokajanie, w sposób kompleksowy, podstawowych potrzeb, osób pozostających w kryzysie bezdomności, w tym potrzeb zdrowotnych i higienicznych;
- aktywizacja instytucji, organizacji pozarządowych oraz społeczności lokalnej w celu minimalizacji problemu marginalizacji i wykluczenia społecznego osób doświadczających bezdomności;
- wzmacnianie i poszerzanie współpracy pomiędzy organizacjami/instytucjami działającymi na rzecz osób w kryzysie bezdomności;
- stworzenie i zapewnienie ciągłości działania kompleksowej bazy pomocowej dla osób w kryzysie bezdomności (hostele, schroniska, pomoc socjalna i terapeutyczna).

Działania

Utworzenie Wydziału Wspierania Osób w Kryzysie Bezdomności w strukturach MOPS w Łodzi

Wydział Wspierania Osób w Kryzysie Bezdomności z siedzibą przy ul. Objazdowej 17 w Łodzi rozpoczął działalność 1 października 2023 r. Wydział zapewnia kompleksowe wsparcie osobom doświadczającym bezdomności na terenie miasta – zarówno tym przebywającym w przestrzeni publicznej, jak i osobom korzystającym z pomocy świadczonej w schroniskach oraz noclegowni.

W ramach działalności Wydziału oferowane jest wsparcie:

- finansowe,
- prawne,
- administracyjne,
- pomoc streetworkerów, którzy pracują z osobami przebywającymi w przestrzeni publicznej.

W Wydziale zatrudnieni są pracownicy socjalni oraz streetworkerzy, którzy świadczą bezpośrednie wsparcie osobom bezdomnym „na terenie Łodzi”, jak również pracownicy administracyjni.

W strukturze Wydziału funkcjonuje również **Klub Integracji Społecznej**, który realizuje:

- wsparcie **indywidualne**, obejmujące:
 - poradnictwo socjalne i doradcze;
 - możliwość skorzystania ze stanowiska komputerowego (z dostępem m.in. do ofert pracy na terenie Łodzi i Polski, stron internetowych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Powiatowego Urzędu Pracy, Urzędu Miasta Łodzi) – z zapewnioną obecnością pracownika Klubu;
 - coaching życiowy (*life coaching*), ukierunkowany na rozwijanie potencjału osobistego i zawodowego, rozumiany jako kompleksowe podejście wspierające rozwój poprzez wykorzystanie różnorodnych technik.
- wsparcie **grupowe**, obejmujące:
 - grupę wsparcia o charakterze samopomocowym, której uczestnicy dzielą się doświadczeniami i udzielają sobie wzajemnego wsparcia;
 - kierowanie uczestników do udziału w formach prozatrudnieniowych (np. prace społecznie użyteczne, staże) w ramach realizowanych projektów.

Rezultaty: W 2024 r. pracownicy socjalni zatrudnieni w Wydziale zarejestrowali **3819 wniosków** o różne formy wsparcia, w tym wnioski o pomoc finansową, czy o potwierdzenie prawa do bezpłatnych świadczeń opieki zdrowotnej. Zawarto **342 kontrakty socjalne** z osobami przebywającymi w schroniskach dla osób bezdomnych i 6 kontraktów socjalnych z osobami przebywającymi w przestrzeni publicznej.

W okresie od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2024 r. **673 osoby pobierały świadczenia finansowe**, a **23 osoby** zostały skierowane do **jadalni**. Pracą socjalną objęto **807 osób**.

W ramach swojej pracy w terenie streetworkerzy wspierali **676 osób**, a w ramach swoich dyżurów w siedzibie Wydziału obsłużyli **878 osób**, co daje 73 osoby miesięcznie.

W ramach Wydziału funkcjonuje również Klub Integracji Społecznej (KIS).

Ogółem w działaniach Klubu brało udział **100 osób**, w tym **49 kobiet** oraz **51 mężczyzn**.

W ramach swoich działań Klub Integracji Społecznej organizował indywidualne zajęcia terapeutyczne prowadzone przez streetworkerów (36 osób), terapię grupową (44 osoby),

zajęcia edukacyjne w tym warsztaty profilaktyczne prowadzone przez streetworkerów, pracownika KIS oraz kierownika Wydziału (72 osoby). Dzięki tym działaniom udało się zapobiec 6 eksmisjom z lokali miejskich. Na terenie Wydziału odbyły się również 3 spotkania skierowane do mieszkańców Łodzi prowadzone przez III Komisariat Policji przy ul. Armii Krajowej 33, w których wzięło udział 67 osób.

Utworzenie Hostelu koedukacyjnego dla osób w kryzysie bezdomności

Hostel Osłonowy „Nowy początek” powstał w kwietniu 2024 r. Placówka mieści się przy ul. Gałczyńskiego 7. Prowadzony jest na zlecenie Miasta przez Centrum Służby Rodzinie oraz Fundację „Huśtawka”.

Hostel jest placówką oferującą nowy rodzaj wsparcia dla osób w kryzysie bezdomności – oprócz schronienia pensjonariusze uzyskują pomoc specjalistów dostosowaną do indywidualnych potrzeb, m.in. psychiatry, terapeuty uzależnień, doradcy zawodowego, psychologa czy trenera umiejętności społecznych. Placówka dysponuje 40 miejscami w pokojach dostosowanych do indywidualnych potrzeb, m.in.: dla matki z dzieckiem, osoby uczącej się, czy pary. Nowością jest to, że hostel jest placówką koedukacyjną, a więc mogą w nim zamieszkać: osoby samotne, partnerzy, w razie potrzeby także rodziny z dziećmi. W hostelu znajdują się pomieszczenia przeznaczone do prowadzenia zajęć, łazienki, kuchnia do samodzielnego przygotowywania posiłków, miejsce do prania i suszenia odzieży.

W placówce możliwy jest pobyt z domowym zwierzęciem. Hostel kieruje swoje usługi przede wszystkim do dwóch grup: osób dorosłych w wieku aktywności zawodowej (do 60 roku życia) z zastrzeżeniem, że ważniejszym od wieku jest kryterium motywacji i gotowości do zmiany oraz do tzw. młodych dorosłych (18-26 lat) – w tym oczekujących na mieszkanie z zasobu gminy, osób opuszczających pieczę zastępczą i innych będących w sytuacji kryzysowej, osób potrzebujących wsparcia na drodze do usamodzielnienia. We współpracy ze specjalistami każdy mieszkaniowiec hostelu tworzy swój Indywidualny Plan Aktywizacji Społecznej (IPAS), oparty na jego możliwościach i potrzebach, a także szczegółowej diagnozie sytuacji życiowej. Plan ma na celu poprawę sytuacji życiowej – mieszkaniowiec jest zobowiązany do jego realizowania, oczywiście przy odpowiednim wsparciu.

W placówce można przebywać do 3 miesięcy, przy czym po indywidualnej ocenie współpracy mieszkańca na rzecz poprawy jego sytuacji życiowej można ten pobyt przedłużyć maksymalnie do 18 miesięcy. Pobyt w hostelu kosztuje 10 zł za dobę – w uzasadnionych przypadkach możliwe jest zwolnienie z odpłatności.

Rezultaty: w trakcie 9 miesięcy funkcjonowania placówki (kwiecień-grudzień 2024 r.) przyjęto łącznie **104 osoby**, w tym **21 dzieci** pozostających w rodzinie. Z **79 osobami** zawarto **Indywidualny Plan Aktywizacji Społecznej**, z czego usamodzielniono się **18 osób dorosłych** (10 osób w I profilu – dorosłych aktywnych zawodowo i 8 osób w II profilu – młodych dorosłych), które wynajęły własne mieszkanie lub otrzymały lokal z zasobu gminy.

Prowadzenie streetworkingu dla osób w kryzysie bezdomności

Na terenie miasta Łodzi działa grupa 8 streetworkerów pracujących z osobami doświadczającymi bezdomności (sześciu zatrudnionych w MOPS, oraz dwóch w Stowarzyszeniu Szczypta Dobra). Streetworkerzy zatrudnieni w Stowarzyszeniu Szczypta Dobra pracują również z młodzieżą zagrożoną bezdomnością.

Streetworking MOPS

W ramach MOPS w Łodzi zatrudnionych jest sześciu streetworkerów, którzy działają w strukturze Wydziału Wspierania Osób w Kryzysie Bezdомności. Zadaniem streetworkerów jest praca z osobami w kryzysie bezdomności przebywającymi w przestrzeni publicznej oraz motywowanie ich do skorzystania ze wsparcia oferowanego w ramach systemu pomocy społecznej.

W ramach swoich zadań streetworkerzy:

- motywują i wspierają osoby bezdomne do wyjścia z bezdomności oraz wspomagają ww. osoby w procesie aktywizacji zawodowej i społecznej, prowadzą ewidencje zgłoszeń o pomoc, współpracują z pracownikami socjalnymi z Wydziału, m.in. kierując do nich osoby bezdomne zainteresowane wsparciem w postaci świadczeń,
- współpracują ze Strażą Miejską oraz Policją,
- współpracują z placówkami ochrony zdrowia,
- prowadzą nieformalne grupy wsparcia.

Rezultaty: W ramach swojej pracy w terenie streetworkerzy nawiązali kontakt i wspierali **676 osób**, a w ramach swoich dyżurów w siedzibie Wydziału obsłużyli **878 osób**, co daje średnio 73 osoby w miesiącu. Każda z tych osób została skierowana do pracownika socjalnego. W 2024r pracownicy Wydziału wzięli udział w 6 z 13 patroli nocnych, które organizowała Straż Miejska wraz z Centrum Służby Rodzinie i Caritas Archidiecezji Łódzkiej. To właśnie streetworkerzy ustalali trasę patroli.

Streetworking Stowarzyszenia Szczypta Dobra

W ramach swoich działań streetworkerzy ze Stowarzyszenia Szczypta Dobra prowadzili pracę głównie na terenie Śródmieścia, ale niejednokrotnie wspierali osoby z całego obszaru miasta.

Rezultaty: W ramach swoich działań streetworkerka ściśle współpracująca z Wydziałem Wspierania osób w Kryzysie Bezdомności nawiązała bezpośredni kontakt z **97 osobami**.

Streetworking z dziećmi i młodzieżą – Stowarzyszenie Szczypta Dobra

Streetworking dla dzieci i młodzieży - streetworkerzy zatrudnieni w Organizacji³ wychodzą w teren, by dotrzeć do młodzieży i młodych dorosłych zagrożonych lub dotkniętych bezdomnością. Spotykają się z nimi tam, gdzie ci młodzi ludzie przebywają na co dzień: w bramach, na osiedlach, w parkach i na podwórkach. Streetworking to znacznie więcej niż rozmowy – to budowanie relacji opartej na zaufaniu i realnym wsparciu, którego tak wielu młodym ludziom brakuje. Streetworking wśród młodych osób to przede wszystkim obecność „w ich świecie”. Polega na nawiązywaniu kontaktu w miejscach, gdzie naturalnie spędzają czas, i wspólnym rozpoznaniu ich potrzeb oraz trudności. To bezpośrednia praca w środowisku – bez formalnych barier. Dzięki temu dzieci i młodzież mogą łatwiej zaufać streetworkerom, którzy nie oceniają, lecz słuchają i wspierają w rozwiązywaniu życiowych problemów, kierując do odpowiednich instytucji czy specjalistów.

Rezultaty: Streetworkerzy wsparli **40 młodych ludzi** w formalnościach urzędowych, umawianiu wizyt lekarskich czy uzyskiwaniu świadczeń socjalnych. Organizowano mecze, turnieje, wspólne wyjścia do teatru oraz warsztaty z doświadczonymi specjalistami.

³ Odnosi się to do Stowarzyszenia Szczypta Dobra.

Zorganizowano **13 spotkań**, które miały na celu przekazywanie pozytywnych wzorców zachowań, dostarczenie młodym ludziom rozrywki, czy pomoc w odkrywaniu pasji.

Działalność Rady ds. Rozwiązywania Problemu Bezdomności

W skład Rady ds. Rozwiązywania Problemu Bezdomności utworzonej przez Prezydent Miasta Łodzi wchodzi reprezentanci organizacji pozarządowych, nauki, jednostek Urzędu Miasta, Rady Miejskiej, osób bez domu. Rada działa zarówno w zakresie wypracowania pomysłów na rzecz rozwiązywania problemu bezdomności w Łodzi oraz wdrażania tych idei. Rada pracuje w mniejszych zespołach roboczych, skupionych wokół konkretnych obszarów tematycznych:

- wypracowanie i wprowadzenie w Łodzi Karty Praw Osób Doświadczających Bezdomności,
- rozwiązania mieszkaniowe, w tym aplikacja i dostosowanie do kontekstu łódzkiego programu Najpierw Mieszkanie,
- rozpoznanie i wypracowanie działań na rzecz dzieci, młodzieży i młodych dorosłych doświadczających bezdomności,
- wzmacnianie sieci wsparcia różnych organizacji działających na rzecz osób w kryzysie bezdomności, uzupełniając wzajemne działania i unikanie ich dublowania.

Działalność Rady koncentruje się na rozwiązaniach kierowanych do osób już znajdujących się na różnych etapach trwania czy wychodzenia z bezdomności, ale i samej profilaktyce bezdomności, by zamiast mniej lub bardziej sprawnego zarządzania bezdomnością, zająć się jej rozwiązywaniem.

Działalność Rady ma kluczowe znaczenie dla realizacji celów dotyczących aktywizacji instytucji, organizacji pozarządowych, społeczności lokalnych oraz wzmacniania współpracy między organizacjami i instytucjami działającymi na rzecz osób w kryzysie bezdomności. Działa ona bowiem jako platforma koordynacyjna, która umożliwia wymianę doświadczeń i zasobów pomiędzy organizacjami pozarządowymi, instytucjami miejskimi, służbami oraz środowiskiem naukowym. W ramach działalności Rady wzmacniane są już istniejące sieci wsparcia, ale i tworzone są nowe, które odpowiadają na konkretne potrzeby osób w kryzysie bezdomności.

Rezultaty: W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r. duża Rada spotkała się **7 razy**. W ramach działań trzech, a od września czterech Zespołów – ich członkowie oraz zaproszeni goście spotykali się co miesiąc (po 10 spotkań w **3 zespołach** oraz 4 spotkania w **1 zespole** powołanym od września). Rada ds. Rozwiązywania Problemu Bezdomności w Łodzi w 2024 r. liczyła: **12 członków** w tym **11 osób** było przedstawicielami różnych jednostek UMŁ, MOPS, Biura Rewitalizacji czy Rady Miasta oraz 1 członek był przedstawicielem Katedry Pedagogiki Społecznej i Resocjalizacji Uniwersytetu Łódzkiego. Do składu Rady zaproszono **26 osób** w tym: 14 przedstawicieli organizacji pozarządowych, 1 przedstawiciela Caritas Archidiecezji Łódzkiej, 2 przedstawicieli Straży Miejskiej w Łodzi, 2 przedstawicieli Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej, 1 przedstawiciela Zakładu Karnego nr 1 w Łodzi, 2 przedstawicieli Uniwersytetu Łódzkiego, 2 przedstawicieli Miejskiego Centrum Terapii i Profilaktyki Zdrowotnej im. Bł. R. Chylińskiego w Łodzi, 1 osobę z doświadczeniem bezdomności (tzw. eksperta przez doświadczenie).

Działania podjęte w Zakładzie Karnym

W Zakładzie Karnym Nr 1 w Łodzi w 2024 r. zrealizowano dwie edycje programu resocjalizacyjnego pn.: "Powrót". Głównym celem programu było umożliwienie osobom odbywającym karę pozbawienia wolności kontaktu, na terenie jednostki z przedstawicielami urzędów administracji państwowej oraz pracownikami organizacji pozarządowych, świadczących działania na rzecz osób opuszczających izolację penitencjarną. Program skierowany był przede wszystkim do osadzonych

kobiet i mężczyzn, u których stwierdzono deficyty w zakresie readaptacji społecznej obejmujących również zagrożenie kryzysem bezdomności. Udział w spotkaniach wzięli przedstawiciele m.in.: Fundacji Huśtawka, Centrum Służby Rodzinie, Towarzystwa Pomocy Brata Alberta, kuratorów zawodowych, pracowników socjalnych.

Rezultaty: udział w programie wzięło **30 osób** (kobiety, mężczyźni).

Lokale mieszkalne z zasobów Miasta

Jak zawarto w przedmiotowej Strategii: niezbędne jest tworzenie rozwiązań mieszkaniowych, w których osoba doświadczająca kryzysu, przechodząc przez system wsparcia, w tym usamodzielniania w przypadku młodych dorosłych (system mieszkań treningowych i wspomaganych), dostaje szansę wejścia w najem komunalny/socjalny (w sytuacji stałych wystarczających, dochodów i indywidualnej gotowości na samodzielność).⁴

Rezultaty: w roku 2024 Zarząd Lokali Miejskich oddał w ręce najemców **922 lokale mieszkalne** z zasobu Miasta, w tym: **476 mieszkań socjalnych i 446 mieszkań komunalnych**. Liczba osób na ostatecznych rocznych listach 2024 r., które otrzymały punkty za kryterium „Bezdomność w rozumieniu ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej”:

- ostateczna roczna lista socjalna: **19**.
- ostateczna roczna lista mieszkaniowa: **7**
- suma: **26**

Liczba wydanych skierowań na rzecz tych osób:

- ostateczna roczna lista socjalna: **16**
- ostateczna roczna lista mieszkaniowa: **6**
- suma: **22**

Liczba wniosków złożonych przez osoby opuszczające pieczę zastępczą :

- **161** w tym: liczba osób dla których wydano skierowanie do zawarcia umowy najmu w 2024r.: 75 (30 z tytułu realizacji ostatecznej listy mieszkań socjalnych oraz 45 z tytułu realizacji ostatecznej listy mieszkań komunalnych). Na listach w 2024r umieszczonych było 112 wychowanków pieczy zastępczej, 37 odmówiło przyjęcia lokalu.

Realizacja programu ośtonowego „Mieszkania wspierane dla osób bezdomnych”

Pomoc w formie umożliwienia pobytu w mieszkaniu wspomagany adresowana była do osób w kryzysie bezdomności mających możliwość usamodzielnienia się, dążących do wyjścia z bezdomności i uzależnień. Celem funkcjonowania mieszkań była pomoc w wykształceniu umiejętności samodzielnego życia i integracji ze społecznością lokalną. W czasie pobytu w mieszkaniach osoby w kryzysie bezdomności miały zapewniony m.in. udział w terapii wychodzenia z sytuacji bezdomności, realizację indywidualnego planu pracy oraz grupowych działań aktywizujących, praktyczne przygotowanie do samodzielnego życia.

Rezultaty: w 2024 r. w mieszkaniach wspieranych dla osób bezdomnych prowadzonych przy ul. Trębackiej 3 w Łodzi przez Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta

⁴ Strategia Rozwiązywania Problemu Bezdomności dla Łodzi na lata 2023-2030.

przebywały rotacyjnie **22 osoby**, które zrealizowały podstawowy program pomocy prowadzony w schroniskach i oczekiwały na mieszkanie z zasobów gminy.

Realizacja wizyt studyjnych

W roku 2024 odbyły się także 2 wizyty studyjne w Hostelu Osłonowym „Nowy Początek” oraz Hostelu prowadzonym przez Miejskie Centrum Terapii i Profilaktyki Zdrowotnej, zorganizowane przez zespół ds. Sieci współpracy Rady ds. Rozwiązywania Problemu Bezdomności, koordynowany przez Annę Grabarczyk (CSR, Fundacja Huśtawka). Spotkania miały za zadanie przybliżyć funkcjonowanie i specyfikę odwiedzanych miejsc, zasady przyjęć etc. W wizytach brali udział przedstawiciele służb - między innymi służby więziennej, Straży Miejskiej, przedstawiciele organizacji pozarządowych i pracownicy Urzędu Miasta Łodzi.

Realizacja patroli nocnych na rzecz osób w kryzysie bezdomności

Od listopada 2024 r. do końca marca 2025 r. Caritas Archidiecezji Łódzkiej oraz Centrum Służby Rodzinie, we współpracy ze Strażą Miejską w Łodzi, realizowały działania pomocowe w postaci **nocnych patroli interwencyjnych**. Ich celem było udzielanie doraźnego wsparcia osobom przebywającym w przestrzeni publicznej. Patrole rozpoczynały się około godziny 21:00, a ich uczestnikami byli przedstawiciele Straży Miejskiej, wolontariusze, pracownicy Centrum Służby Rodzinie i Caritas Archidiecezji Łódzkiej oraz członkowie Rady ds. Rozwiązywania Problemu Bezdomności. Trasa patroli opracowana została przez Wydział Wspierania Osób w Kryzysie Bezdomności na podstawie analizy danych własnych oraz informacji przekazywanych przez Policję i Straż Miejską. Działania obejmowały lokalizację, w których najczęściej przebywają osoby w kryzysie bezdomności. Zakres udzielanego wsparcia obejmował:

- dystrybucję ciepłych posiłków i napojów,
- przekazywanie niezbędnych artykułów ochronnych i odzieżowych (koce, śpiwory, karimaty, czapki, rękawiczki, skarpety, termosy, latarki, lampki czołowe),
- udzielanie informacji na temat dostępnych form pomocy (m.in. medycznej, prawnej, psychologicznej, czy możliwości skorzystania z placówek wsparcia na terenie miasta).

Ponadto patrole stanowiły istotną formę nawiązywania kontaktu z osobami w kryzysie, umożliwiając: diagnozę sytuacji, przekazanie informacji na temat dostępnego wsparcia, czy motywowanie do przyjęcia pomocy.

Rezultaty:

- zrealizowano 13 patroli nocnych z udziałem Straży Miejskiej,
- przekazano łącznie 400 litrów ciepłej zupy,
- pomocą objęto kilkadziesiąt osób przebywających w przestrzeni publicznej,
- rozdysponowano znaczną ilość artykułów ochronnych i odzieży zimowej dzięki wsparciu Caritas Archidiecezji Łódzkiej,
- przekazano informacje o dostępnych formach pomocy w mieście Łodzi.

Patrole realizowane były systematycznie, dwa razy w tygodniu, w okresie zwiększonego ryzyka wychłodzenia organizmu. Działania te stanowiły ważny element zimowego systemu interwencji kryzysowej i były uzupełnieniem innych form wsparcia realizowanych na terenie miasta Łodzi.

Prace nad Kartą Praw Osób Doświadczających Bezdomności

W dniu 7 stycznia 2025 r. Zespół ds. Karty Praw Osób Doświadczających Bezdomności wraz z koordynatorem Piotrem Kaczmarkiem (Fundacja Służby Rodzinie "Nadzieja") zaprezentował na forum Rady wyniki swoich dwuletnich badań na temat działania Karty Praw

(a *Homeless Bill of Rights*) na świecie i w Europie oraz przedstawił swoją rekomendację, co do przyjęcia Karty w Łodzi. W 2023 i 2024 r. Zespół Rady ds. Karty Praw m.in. przeprowadził przegląd światowej literatury naukowej na temat Karty; uzyskał informacje od 13 aktywistów z Europy nt. działania Karty; analizował wypowiedzi 30 osób z Łodzi, znajdujących się w kryzysie bezdomności (na temat ich praw).

Rezultaty: Dokonanie podstawowego przeglądu światowej literatury naukowej i analizy efektów wdrażania Karty na świecie. Przeprowadzenie 13 wywiadów z aktywistami z Europy na temat funkcjonowania Karty w Europie. Dokonanie analizy wypowiedzi 30 osób w kryzysie bezdomności z Łodzi na temat realizacji ich praw w mieście. Co najważniejsze – przygotowany został projekt łódzkiej karty Praw Osób Bezdomnych.

Mobilna łaźnia z pralnią i suszarnią dla osób w kryzysie bezdomności

Zadanie prowadzone było w ramach realizacji programu osłonowego od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2024 r. przez Centrum Służby Rodzinie. Celem zadania była poprawa stanu higieny oraz zdrowia psychicznego osób w kryzysie bezdomności poprzez obsługę 2 łaźni kontenerowych znajdujących się przy al. Piłsudskiego 119 (przy skrzyżowaniu z ul. Sarnią) oraz przy ul. Złotniczej 10.

Rezultaty: W 2024 r. z łaźni skorzystało **łącznie 300 osób**. Beneficjenci zapisywani byli przez pracowników podmiotów realizujących to zadanie, pracowników socjalnych, czy streetworkerów zatrudnionych w MOPS w Łodzi.

Zupa na Pietrynie i wsparcie w postaci posiłków

Zupa na Pietrynie to inicjatywa społeczna niosąca pomoc osobom w kryzysie bezdomności. Co tydzień wolontariusze rozdają ciepłe posiłki, ubrania i środki higieniczne, a także oferują wsparcie **specjalistyczne. To przestrzeń dialogu i solidarności, gdzie każdy może poczuć się zauważony.** Podczas spotkań nie tylko udzielane jest wsparcie doraźne, ale przede wszystkim budowana jest relacja z drugim potrzebującym człowiekiem.

Rezultaty: W ramach Zupy na Pietrynie w 2024 roku wydano około **13 000 ciepłych posiłków**. Dodatkowo przekazano około **13 000 paczek żywnościowych** i rozdysponowano blisko **3 tony odzieży** oraz środków higienicznych, które trafiły bezpośrednio do potrzebujących. Ponadto we współpracy z grupami Anonimowych Alkoholików odbyły się **52 konsultacje** w ramach których członkowie AA oferowali rozmowę na temat uzależnień i dostępnych form pomocy.

Wigilia dla osób w trudnej sytuacji życiowej

Wigilia odbyła się 24 grudnia 2024 r. w Hali Expo Łódź przy al. Politechniki 4. Wraz ze Stowarzyszeniem Szczypta Dobra oraz Zupa na Pietrynie, Prezydent Miasta Łodzi Hanna Zdanowska i Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi przygotowali **800 miejsc** dla wszystkich tych, którzy z różnych powodów nie mogli spędzić tego wyjątkowego czasu z najbliższymi – samotnych, potrzebujących. Na stołach znalazły się tradycyjne potrawy. Pracownicy socjalni MOPS w Łodzi wskazali natomiast **200 osób**, które ze względu na stan swojego zdrowia nie mogły dotrzeć na wydarzenie. Im paczki prosto do domu dowieźli wolontariusze.

Rezultaty: w gotowanie zaangażowanych było około **25 wolontariuszy**. Przygotowano łącznie: 400 litrów barszczu; 4000 uszek; 100 kg sałatki śledziowej; 100 kg sałatki warzywnej; 200 litrów kompotu; 150 kg ryby; 150 kg kapusty z grzybami; 150 kg kapusty z grochem; 3500 pierogów i 1000 ciastek.

Program „Autobus dla bezdomnych i potrzebujących”

W okresie zimowym Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta (TPBA) realizowało na zlecenie Miasta program pn. „**Autobus dla bezdomnych i potrzebujących**”. Działanie miało na celu

zapewnienie doraźnego wsparcia osobom potrzebującym. Autobus, stanowiący mobilny punkt pomocy, oferował osobom potrzebującym: gorące posiłki i napoje, ciepłą odzież, podstawową pomoc medyczną (w tym dostęp do leków i opieki pielęgniarskiej). Program realizowany był w okresach: od 1 stycznia do 15 marca 2024 r. i od 1 grudnia do 31 grudnia 2024 r. Autobus kursował w lokalizacjach, w których najczęściej przebywały osoby doświadczające bezdomności. Obsługę autobusu zapewniali wolontariusze - mieszkańcy schronisk dla osób bezdomnych oraz pracownicy TPBA. Ich zaangażowanie pozwoliło na sprawne i skuteczne udzielanie wsparcia osobom najbardziej potrzebującym.

Rezultaty: W Autobusie wydano **12 788 gorących posiłków** oraz **1 587 sztuk odzieży**.

Działania Punktu Pomocy Charytatywnej Caritas

W 2024 r. udzielano pomocy doraźnej osobom znajdującym się w najtrudniejszej sytuacji życiowej, w szczególności osobom w kryzysie bezdomności m.in. poprzez działalność Punktu Pomocy Charytatywnej zlokalizowanego przy ul. Wólczańskiej 108 w Łodzi. Punkt funkcjonował od poniedziałku do piątku. Pracownicy Caritas i wolontariusze wydawali potrzebującym pieczywo oraz artykuły spożywcze – bez konieczności okazywania dokumentu tożsamości. Paczki żywnościowe przekazywano po przedstawieniu odpowiednich dokumentów i przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego przez pracownika socjalnego MOPS w Łodzi. Osoby w kryzysie mogły również otrzymać odzież, artykuły przemysłowe i chemiczne, a także skorzystać z możliwości kąpieli, usług fryzjerskich oraz wyprać odzież. W Punkcie zapewniano także wsparcie informacyjne i konsultacyjne, obejmujące rozmowy z pracownikiem socjalnym, psychologiem, prawnikiem, terapeutą uzależnień, doradcą zawodowym, pedagogiem oraz – w razie potrzeby – z osobą duchowną. Caritas prowadził także Kuchnię Społeczną, w której codziennie wydawano ciepły posiłek około 50 osobom. Dodatkowo, dofinansowywano zakup leków dla osób potrzebujących.

Rezultaty: Ze wsparcia oferowanego przez Caritas Archidiecezji Łódzkiej skorzystało łącznie 1946 osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Wydano 1810 paczek żywnościowych osobom w kryzysie bezdomności, paczki z artykułami przemysłowymi przekazano 1637 osobom. Z usług fryzjerskich skorzystało 620 osób, z możliwości kąpieli – 336 osób, a z możliwości wyprania odzieży – 250 osób. Pomoc konsultacyjna została udzielona 955 osobom, z czego 200 osób skorzystało z dodatkowych konsultacji. W okresie od października do grudnia, w poniedziałki, wtorki i środy, ze świetlicy dla osób bezdomnych skorzystało łącznie 120 osób (na jedno spotkanie przypadało 25 uczestników); w tym czasie wydano 950 posiłków, w tym zupy, herbatę, kawę i kanapki. Koszty wykonania zdjęć do dokumentów pokryto dla 350 osób. Pieczywo otrzymywało dziennie średnio 95 osób (łącznie około 900 beneficjentów). W realizację działań zaangażowanych było trzech pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę oraz trzech wolontariuszy.

Asystentura Fundacji Sarepta

W 2024 roku Fundacja koncentrowała swoje działania na realizacji asystentury dla osób w kryzysie bezdomności i projektu „Wrzutka (Bez)Domni”, stanowiącego kontynuację wcześniejszej inicjatywy pn. „Skrzynka Domni–Bezdomni”. Celem projektu było stworzenie przestrzeni do współpracy pomiędzy osobami doświadczającymi bezdomności a mieszkańcami gotowymi do niesienia pomocy. Projekt wspiera osoby w kryzysie bezdomności w zaspokajaniu podstawowych potrzeb oraz podejmowaniu działań na rzecz wychodzenia z bezdomności. Podstawowym elementem projektu są tzw. „Wrzutki” – specjalnie zaprojektowane skrzynki wyposażone w 18 indywidualnych skrytek, do których dostęp mają konkretni uczestnicy projektu. Na każdej skrytce znajduje się opis sytuacji życiowej danej osoby oraz jej aktualnych potrzeb. Osoby chcące pomóc mogą pozostawić

w skrytce rzeczy zgodne z podanym zapotrzebowaniem, co pozwala na trafne i spersonalizowane wsparcie. Takie rozwiązanie umożliwia bezpośrednią, konkretną pomoc i sprzyja budowaniu mostów zrozumienia oraz solidarności społecznej.

Rezultaty: W 2024 roku funkcjonowały dwie lokalizacje Wrzutek: pierwsza na Placu Barlickiego, druga przy al. Włókniarzy 187 w Łodzi. W projekcie uczestniczyło łącznie **28 uczestników**. Najczęściej udzielane wsparcie to komplety odzieży (ok. 20 kompletów), żywność (regularne wsparcie), środki higieny o równowartości **10 000 zł**. Dofinansowanie z projektów: „Każda zmiana jest lubiana - program wsparcia osób w kryzysie bezdomności w Łodzi” (Narodowy Instytut Wolności); „Łódzka Arena Edukacji – kompleksowy program wsparcia dzieci i młodzieży zagrożonej niedostosowaniem społecznym” (budżet Województwa Łódzkiego); „Prawa i wolności osób w kryzysie bezdomności - program przeciwdziałania dyskryminacji osób w kryzysie bezdomności w Łodzi” (Obywatele, Równość, Prawa i Wartości). łącznie wsparcia udzielało 6 asystentów zatrudnionych na umowę zlecenie oraz 12 wolontariuszy. Towarzyszyli osobom w kryzysie w rozwiązywaniu spraw: zdrowotnych, urzędowych, mieszkaniowych, zawodowych, rodzinnych, prawnych, sieciowanie i pomoc w poszukiwaniu innych źródeł pomocy.

Realizacja programu osłonowego „Świetlica dla osób bezdomnych”

Od 1 stycznia 2024 r. do 15 marca 2024 r. oraz od 1 grudnia 2024 r. do 31 grudnia 2024 r. przy al. Piłsudskiego 119 w Łodzi funkcjonowała Świetlica dla Osób Bezdomnych prowadzona na zlecenie Miasta przez Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Łódzkie. Od 1 grudnia 2024 r. świetlica została przeniesiona do innego budynku, mieszczącego się przy ul. Piłsudskiego 127. Przeniesienie placówki nastąpiło w wyniku złego stanu technicznego poprzedniej lokalizacji. Miasto, rozumiejąc potrzeby osób w kryzysie bezdomności, wskazało budynek w niedalekiej odległości od miejsca poprzedniego. Placówka czynna była codziennie w godzinach od 800 do 1600. W Świetlicy osoby w kryzysie bezdomności miały zapewniony pobyt dzienny, gorący posiłek i napoje, możliwość uzupełnienia brakującej garderoby w odzież odpowiednią do pory roku, możliwość skorzystania z węzła sanitarnego, środków czystości i higieny osobistej, pomocy pielęgniarstwa. Na terenie świetlicy korzystający mogli również skorzystać ze wsparcia streetworkerów i pracowników socjalnych Wydziału Wspierania Osób w Kryzysie Bezdomności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi. **Rezultaty:** Dziennie w Świetlicy przebywało od 37 do 61 osób. W 2024 r. z placówki skorzystało **178 osób**, wydano **3669 posiłków** (obiadów) oraz odzież dla **4 osób**.

Światowy Dzień Ubogich

W listopadzie 2024 r. po raz ósmy odbyły się w obchody Światowego Dnia Ubogich w Łodzi, koordynowane przez Caritas. Z tej okazji na placu Katedralnym stanęło miasteczko namiotowe, w którym osoby bezdomne i ubogie mogły skorzystać z szerokiej oferty pomocy. Zorganizowane wydarzenie umożliwiło uczestnikom skorzystanie z ciepłych posiłków, otrzymania odzieży, a także porad medycznych, prawnych i psychologicznych. Ponadto, zapewniono pomoc duchową. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi był obecny na miejscu, wspierając osoby w trudnej sytuacji życiowej, a także współpracując z innymi organizacjami i instytucjami, które aktywnie angażują się w pomoc ubogim i bezdomnym. Wśród partnerów wydarzenia znalazły się m.in. MOPS, Zupa na Pietrynie, Centrum Służby Rodzinie, Stacja Opieki Środowiskowej Konwentu Bonifratrów w Łodzi, Stowarzyszenie Szczypta Dobra, Fundacja Sarepta oraz Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta.

Rezultaty: Ze wsparcia w miasteczku namiotowym skorzystało ponad **450 osób** ubogich i w kryzysie bezdomności. Oferowana pomoc: ciepłe posiłki, odzież, porady medyczne, prawne, psychologiczne oraz duchowe wsparcie. W seansie filmowym w Kinie Charlie (12 listopada) uczestniczyło **150 osób** (uczestników i wolontariuszy). Wydarzenie miało charakter otwarty,

bez biletów, po seansie spotkanie z aktorem Adamem Woronowiczem.

W spotkaniu dotyczącym prezentacji informatora (13 listopada) uczestniczyło **50 osób**. Obecni byli także przedstawiciele różnych organizacji, którzy opowiedzieli o dostępnych zasobach wsparcia dla osób ubogich. W koncercie (15 listopada, godz. 18:00) uczestniczyło **100 osób** (lokalizacja: Parafia Ewangelicko-Reformowana, ul. Radwańska 37. Po koncercie zorganizowano zbiórkę darów (odzież, żywność). W pielgrzymce do Częstochowy (16 listopada) udział wzięło **55 osób** w kryzysie bezdomności (organizatorzy: Caritas oraz Siostry Misjonarki).

Poradnik korzystania z praw wyborczych

W dniu 5 października 2023 r. na Facebooku opublikowano ogólnopolski, apolityczny poradnik i ulotkę dla osób w kryzysie bezdomności i „pomagaczy” o korzystaniu z praw wyborczych (w szczególności tego, jak formalnie potwierdzić prawo do głosowania w wyborach, gdy nie ma się zameldowania; poradnik opublikowano na profilu FB Ogólnopolskiej Federacji na rzecz Rozwiązywania Problemu Bezdomności – dla większych zasięgów). Poradnik jest nadal dostępny w Internecie. Został przygotowany przez Piotra Kaczmarka (Fundacja Służby Rodzinie „Nadzieja”. Koordynator Zespołu Rady ds. Karty Praw przeprowadził też dwa spotkania dla osób w kryzysie na temat stosowania poradnika: w Domu Samotnej Matki im. Stanisławy Leszczyńskiej w Łodzi oraz na cotygodniowej „wydawce” ciepłych posiłków przez „Zupę na Pietrynie” w Łodzi.

Rezultaty:

- Opublikowanie poradnika ułatwiającego realizację praw wyborczych przez osoby w kryzysie bezdomności, zapewnienie jego dostępności w Internecie **24 godziny 7 dni w tygodniu**, zapewnienie jego promocji na Facebooku przed wyborami do Sejmu i Senatu, w tym udostępnienie na profilu FB Ogólnopolskiej Federacji na rzecz Rozwiązywania Problemu Bezdomności, dla innych organizacji.
- Indywidualne rozmowy z ok. **20 osobami** w kryzysie bezdomności nt. realizacji ich praw wyborczych w oparciu o Poradnik.

Konferencja Regionalnego Centrum Polityki Społecznej w Łodzi z okazji wydania Raportu z badania potrzeb osób doświadczających bezdomności w województwie łódzkim

W dniu 25 października 2024 r. odbyła się konferencja pt. „Osoby w kryzysie bezdomności w badaniach i polityce społecznej województwa łódzkiego”, organizowana przez Regionalne Centrum Polityki Społecznej w Łodzi. Konferencja zakładała prezentację wyników badania pn. „Potrzeby osób doświadczających bezdomności w województwie łódzkim”, zrealizowanego na zlecenie RCPS przez Julię Wygnańska i Małgorzatę Kostrzyńską. (Kostrzyńska M., Wygnańska J. (2024) Potrzeby osób doświadczających bezdomności w województwie łódzkim. Wydawnictwo UŁ i Regionalne Centrum Polityki Społecznej:

https://analizyrcps.pl/wpcontent/uploads/Potrzeby_osob_doswiadczejacych_bezdomnosci.pdf)

Oprócz prezentacji wyników badania, odbyły się wykłady pn. „Polityka społeczna wobec osób w kryzysie bezdomności a potrzeby tych osób” – prof. dr hab. Inga Kuźma, „Profilaktyka bezdomności w gminach” – Damian Noremberg oraz „Jak pomagać? – model „Najpierw mieszkanie” w praktyce” – Piotr Olech. Dodatkowo odbył się panel ekspercki pn. „Jakie usługi środowiskowe dla osób w kryzysie bezdomności warto rozwijać w społecznościach lokalnych?”. Prelegentami i uczestnikami konferencji byli w dużej mierze członkowie Rady ds. Rozwiązywania Problemu Bezdomności w Łodzi.

Rezultaty: Wydarzenie miało charakter międzysektorowy, międzyinstytucjonalny – uczestnikami byli przedstawiciele wymiaru sprawiedliwości, sektora pomocy społecznej, samorządów i organizacji pozarządowych, działających lokalnie, jak i na poziomie ogólnopolskim. Udział wzięło **7 prelegentów** (dr hab. I. Kuźma, UŁ; P. Kowalski, dyrektor MOPS w Łodzi; J. Wygnańska, prezeska Fundacji Najpierw mieszkanie Polska; dr M. Kostrzyńska, UŁ; P. Olech, Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta, Polskie Stowarzyszenie Najpierw Mieszkanie; A. Grabarczyk, Fundacja Huśtawka, Centrum Służby Rodzinie w Łodzi; D. Noremberg, Stowarzyszenie Centrum Pomocy „Panaceum” w Radomsku) oraz kilkudziesięciu uczestników.

Ogólnopolskie badanie liczby osób doświadczających bezdomności

W nocy z 28 na 29 lutego 2024 r. w Łodzi przeprowadzono badanie liczby osób bezdomnych, realizowane w całym kraju na zlecenie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Spraw Społecznych. Badanie było koordynowane przez MOPS. Miało na celu zebranie danych nie tylko o liczbie takich osób, ale też o przyczynach sytuacji, w jakiej się znaleźli. Około godziny 20.00 z pięciu punktów na terenie Łodzi wyruszyło blisko **100 ankieterów** - pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, funkcjonariuszy Straży Miejskiej, Policji i strażaków OSP oraz wolontariuszy.

Rezultaty: Odnotowano **726 osób** pozostających w kryzysie bezdomności. Wśród 726 osób bezdomnych większość stanowili mężczyźni (509 mężczyzn, 172 kobiet, 45 dzieci). Warto zaznaczyć, że badanie prowadzone było nie tylko w przestrzeni miejskiej (pustostany, ogródki działkowe itp.), ale także w placówkach pomocowych (schroniska, noclegownia, dom samotnej matki, ośrodek wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie). Większość osób biorących udział w badaniu deklarowała, że w kryzysie bezdomności pozostaje od 2 do 5 lat (**126 osób**) oraz od 5 do 10 lat (101); 17 badanych przyznało, że są bezdomni od ponad 20 lat, a 58 – od 10 do 20 lat.

Organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia

Osobie pełnoletniej, opuszczającej rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka lub placówkę opiekuńczo-wychowawczą, udziela się pomocy finansowej oraz pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków lokalowych i zatrudnienia. Ponadto zapewnia się im pomoc prawną i psychologiczną. W 2024 r. pieczę zastępcza z tytułu usamodzielnienia opuściło w sumie **176 wychowanków**, z czego:

- **107 wychowanków** opuściło formy rodzinne,
- **69 wychowanków** opuściło formy instytucjonalne.

Jedną z form pomocy pełnoletnim osobom opuszczającym pieczę zastępczą, poza możliwością uzyskania lokalu z zasobu lokalowego Miasta, jest umożliwienie pobytu w mieszkaniu treningowym. Samodzielnie funkcjonujący podopieczni pieczy zastępczej mają do dyspozycji sześć mieszkań treningowych, w których zapewnia się usługi bytowe oraz naukę, rozwijanie lub utrwalanie samodzielności i sprawności w zakresie samoobsługi, pełnienia ról społecznych w integracji ze społecznością lokalną, w celu umożliwienia prowadzenia samodzielnego życia.

Na terenie Łodzi w 2024 r. funkcjonowało **6 mieszkań treningowych** dysponujących łącznie **27 miejscami**. Mieszkania prowadzone były, na zlecenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi, przez podmiot niepubliczny - Fundację „Szczęśliwej Drogi”. W 2024 r. wpłynęły 44 podania o przyznanie miejsca w mieszkaniu treningowym. Do ww. lokali wprowadziło się **12 nowych wychowanków** pieczy zastępczej (w roku 2023 było to 20 osób).

Rezultaty: Przez cały rok 2024 z tej formy wsparcia skorzystało w sumie **37 pełnoletnich wychowanków** pieczy zastępczej. Mała rotacja i zdecydowanie mniejszy odpływ wychowanków do mieszkań komunalnych lub socjalnych przyznawanych z tytułu opuszczenia pieczy zastępczej z zasobu Miasta Łódź spowodowany był późniejszym niż w latach ubiegłych, wskazaniem lokali do najmu przez Zarząd Lokali Komunalnych. Ostatecznie na listach mieszkaniowych opublikowanych w 2024r. przez ZLM znalazło się w sumie **21 osób** przebywających w mieszkaniach treningowych. Trzydzieści z nich otrzymało wskazanie lokali komunalnych, z czego cztery osoby nie przyjęły lokali (główną przyczyną odmowy była ich lokalizacja). Na liście socjalnej opublikowanej w 2024r. znalazło się 8 mieszkańców mieszkań treningowych, a umowy najmu podpisało pięcioro z nich. Należy podkreślić, że w kolejnych latach do użytku przekazane będą kolejne mieszkania treningowe, co może wpłynąć na zmniejszenie kolejki oczekujących. Będzie to w sumie **12 miejsc** w trzech lokalizacjach. Pracownicy socjalni Zespołu ds. Usamodzielnień Wydziału Pieczy Zastępczej MOPS w Łodzi w Łodzi udzielili wsparcia i poradnictwa socjalnego dla ponad 500 byłych wychowanków pieczy zastępczej, między innymi w zakresie urządzenia pierwszego mieszkania przyznanego im z zasobów Miasta. Młodym dorosłym towarzyszyli min. podczas wyboru i zakupu mebli. W zakresie poszukiwania pracy przez usamodzielnianych młodych ludzi, którzy opuścili pieczę zastępczą i kontakty z agencjami pracy, pracownicy socjalni udzielili wsparcia w ww. zakresie dla **46 osób**, które zgłosiło taką potrzebę. Towarzyszyli oni **182 osobom** podczas wizyt między innymi w: Zarządzie Lokali Miejskich, administracjach i innych urzędach, również przy procedurach związanych z podpisaniem umów energetycznych. Pracownicy socjalni udzielili instruktażu wypełniania druków urzędowych dla **153 usamodzielnianych osób**, a około **30 osób** pokierowali do specjalistów takich jak: psychologów, terapeutów, doradców zawodowi czy prawników udzielających bezpłatnych porad prawnych. Wszystkie te działania są profilaktyką bezdomności.

Pozyskiwanie funduszy na kolejne działania przewidziane w Strategii

W 2024 r. został przygotowany projekt pn. „Rozwiązywanie problemu bezdomności w ŁOM - kompleksowe wsparcie dostosowane do indywidualnych potrzeb osób doświadczających bezdomności lub zagrożonych bezdomnością”. Ma on na celu wszechstronne wsparcie osób w kryzysie bezdomności w Łodzi, oferując im pomoc w zakresie aktywizacji społecznej, zawodowej, zdrowotnej oraz edukacyjnej.

Realizację projektu przewidziano na okres: lipiec 2025 r. - czerwiec 2028 r. Wartość całkowita projektu wynosi: 11 157 207,37 zł.

Kluczowym elementem projektu jest **streetworking**, koncentrujący się na budowaniu relacji z osobami w kryzysie bezdomności i towarzyszeniu im w procesie podejmowania decyzji dotyczących zmiany sytuacji życiowej. Założono również **asystenturę**, która będzie polegała na udzielaniu praktycznej pomocy w integracji osób doświadczających bezdomności z lokalną społecznością, oferując wsparcie w zakresie codziennych spraw życiowych.

Projekt zakłada również **aktywizację: społeczną, zawodową, zdrowotną, edukacyjną**.

Realizatorami zadania dot. aktywizacji będą NGO's – Partnerzy wybrani na podst. art. 39 Ustawy wdrożeniowej:

- Centrum Służby Rodzinie,
- Caritas Archidiecezji Łódzkiej,
- Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta Koło Łódzkie,
- Stowarzyszenie Szczypta Dobra.

W ramach projektu wdrożony zostanie **Program osłonowy – mieszkania wspomagane** zlokalizowane na ul. Pogonowskiego w Łodzi. Realizatorem zadania będzie Miasto Łódź – MOPS w Łodzi.

W projekcie zaplanowano także **pilotaż „Najpierw Mieszkanie”**. Na potrzeby realizacji projektu Miasto Łódź użyczy partnerowi projektu 6 mieszkań (4 mieszkania 1osobowe i 2 mieszkania 2osobowe) dla 8 osób w kryzysie bezdomności. W zadaniu zaplanowano:

- opracowanie systemu usług specjalistów;
- zbudowanie interdyscyplinarnego zespołu asertywnego wsparcia (np. psychiatry, psychoterapeuty, terapeuty uzależnień, pracownika socjalnego, pielęgniarki, asystenta osoby doświadczającej bezdomności, lekarza, eksperta przez doświadczenie, doradcy zawodowego, pracownika socjalnego, prawnika według potrzeb);
- poradnictwo specjalistyczne dostosowane do indywidualnych potrzeb uczestników.

Realizatorem zadania będzie NGO – Partner wybrany na podst. art. 39 Ustawy wdrożeniowej: Fundacja Sarepta.

Powołany zostanie także **lokalny ekspert merytoryczny Najpierw Mieszkanie**. Do jego zadań będzie należeć m.in.:

- opracowanie planu działania dla modelu Najpierw Mieszkanie w Łodzi;
- wypracowanie, we współpracy z zespołem wspierającym, narzędzi działania;
- towarzyszenie/konsultowanie wdrażania pilotażu;
- opracowanie raportu z realizacji pilotażu, który zostanie przedstawiony Prezydentowi Miasta Łodzi i będzie stanowił podstawę do kontynuowania programu Najpierw Mieszkanie.

oraz **zewnętrzny konsultant wierności Najpierw Mieszkanie**, który odpowiadać będzie m.in. za:

- prowadzenie warsztatów dla zespołu projektowego;
- zewnętrzne konsultacje wierności;
- opracowanie raportów z badania wierności na podstawie realizowanych zewnętrznych konsultacji wierności metodzie Najpierw Mieszkanie.

Realizatorem zadania będzie **Miasto Łódź – Biuro Rewitalizacji UMŁ**.

W projekcie założono również **podniesienie kompetencji i kwalifikacji kadr** na potrzeby usług w społeczności lokalnej oraz **zapewnienie dostępu do superwizji**. Dla kadry zaplanowano:

- szkolenia z Terapii Skoncentrowanej na Rozwiązaniach (TSR), programu redukcji szkód, dialogu motywującego;
- studia podyplomowe i superwizje.

Realizatorem zadania będzie Miasto Łódź. Założono, że wsparciem w projekcie zostanie objętych minimum **330 osób**, z czego **54 osoby** skorzystają z usług mieszkań wspomaganych.

Działania zaplanowane w Strategii, których realizację przewidziano na kolejne lata

Centrum Usług Doraźnych (CUD) - będzie tzw. „single contact-point” (metoda jednego okienka). Zgłaszająca się osoba w kryzysie bezdomności w jednym miejscu otrzyma doraźną, kompleksową, niezbędną pomoc, w zakresie różnych obszarów, bez konieczności poszukiwania jej w różnych miejscach w Łodzi. Usługi świadczone przez CUD zostaną ujęte w formę katalogu i będą każdorazowo dostosowywane do potrzeb konkretnej osoby. Przykładowe usługi w ramach kompleksowego wsparcia to m. in.: łaźnia, pralnia, magazyn z ubraniami, żywność/jadłodajnia, porady: prawnika, psychologa; wyrobienie dowodu, zrobienie zdjęcia; porady dot. aktywizacji zawodowej, pomoc medyczna, klubo-świetlica, doraźne miejsca noclegowe itp. CUD zostanie zlokalizowany w miejscu zapewniającym łatwy dojazd z różnych części miasta.

Spółeczna Agencja Najmu (SAN) to nowe rozwiązanie z obszaru mieszkalnictwa i wsparcia społecznego mieszczące się w szerszej formule najmu społecznego. SAN zostały wprowadzone do polskiego porządku prawnego w lipcu 2021 roku (Ustawa o społecznych formach rozwoju mieszkalnictwa). SAN jest rozwiązaniem, które może służyć wsparciu różnych odbiorców, co do zasady osób, które mają niezaspokojone potrzeby mieszkaniowe (w tym osób ubogich, niezamożnych, wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem, które mają trudności z zaspokojeniem potrzeb mieszkaniowych oraz potrzebują wsparcia w innych obszarach). Najem społeczny polega na pośrednictwie w wynajmie mieszkań między indywidualnymi właścicielami a osobami, których dochody lub sytuacja życiowa nie pozwalają na podjęcie najmu na zasadach rynkowych. Takim pośrednictwem zajmują się niezależne organizacje pozarządowe, takie jak fundacja Habitat for Humanity Poland, a od zeszłego roku również powiązane z gminami SAN-y (społeczne agencje najmu).

Rzecznik osób doświadczających bezdomności w Łodzi będzie osobą odpowiedzialną za indywidualne i systemowe wsparcie procesu rozwiązywania problemu bezdomności. W zakresie indywidualnym zajmowałby się problemami konkretnych osób doświadczających bezdomności, zapewniając im wsparcie specjalistyczne ze strony odpowiednich podmiotów, przekierowując pomoc, sieciując odpowiednie podmioty na rzecz wsparcia konkretnej osoby. W zakresie pomocy systemowej zajmowałby się koordynowaniem działań na rzecz osób doświadczających bezdomności w Łodzi, budowaniem sieci współpracy, przepływu informacji, edukacją, podnoszeniem świadomości społecznej, profilaktyką, monitorowaniem ustawodawstwa (zwłaszcza lokalnego) z zakresu tematyki osób doświadczających bezdomności i proponowaniem zmian systemowych, podejmowaniem współpracy z mediami w celu propagowania problematyki bezdomności. Rolą rzecznika byłoby także zadbanie o diagnozę i monitorowanie bezdomności w Łodzi (zakładające dobre rozpoznanie problemu bezdomności i odpowiednie planowanie wsparcia). Badania diagnostyczne miałyby objąć następujące obszary: określenie możliwie najbardziej precyzyjnej liczby osób doświadczających bezdomności, ale też charakteru badanej grupy, problemów, z jakimi się zmagają, by tym samym lepiej dopasować działania wspierające; określenie skali wychodzenia z bezdomności, przeszkód i czynników wspierających, połączona z ewaluacją podejmowanych działań pomocowych, pozwalającą ocenić ich skuteczność; określenie dostępnego potencjału sieci wsparcia w postaci różnych podmiotów działających w obszarze bezdomności oraz świadczonych przez nie usług. Podejmowane badania powinny prowadzić do wypracowania modelu monitorowania sytuacji bezdomności na przestrzeni lat. Zakładają systematyczną analizę tendencji w badanym obszarze. Umożliwia to prognozowanie zjawiska bezdomności na najbliższą przyszłość.

Wskaźniki realizacji Celów Strategicznych

cel strategiczny	zadanie	wskaźniki	Potrzeby/wyzwania
Zapobieganie bezdomności poprzez rozbudowę kompleksowego systemu pomocy doraźnej i wczesnego i szybkiego reagowania.	Utworzenie i prowadzenie Wydziału Wspierania Osób w Kryzysie Bezdomności w MOPS w Łodzi	Liczba osób objętych wsparciem: • Materialnym; 673 osoby; • Pracą socjalną; 807 osób; • Kontrakty socjalne: 348; • 2 891 decyzji, w tym: - o 315 - zasiłek stały; - o 848 - zasiłek okresowy; - o 202 - zasiłek celowy; - o 284 zasiłek celowy w Ramach Rządowego Programu „Posiłek w szkole i w domu”; - o 343 - potwierdzających prawo do bezpłatnych świadczeń zdrowotnych; - o 628 - kierujących do schronisk; - o 42 – przyznające gorący posiłek w jadłodajniach; - o 40 – dotyczących sprawienia pogrzebu; - o 18 – innych. Ogółem wniosków: 3819.	Zwiększenie zatrudnienia w Wydziale na stanowiskach: → pracowników socjalnych; → administratorów; → streetworkerów
	Prowadzenie streetworkingu	Liczba osób objętych wsparciem streetworkerów 676 + 53	Stworzenie standardów pracy streetworkerów (dla MOPS i ngo)
Zaspokajanie, w sposób kompleksowy, podstawowych potrzeb, osób pozostających w kryzysie bezdomności, w tym potrzeb zdrowotnych i higienicznych	Działalność Klubu Integracji Społecznej w WW/OwKB MOPS w Łodzi	Liczba osób korzystających; 100 osób Liczba podjętych działań; 14 w tym – działania: cykl zajęć terapeutycznych indywidualnych, grupowych, edukacyjnych, profilaktycznych, „Wymieniania emocji”, 4 zbiórki odzieży i środków czystości dla osób w kryzysie bezdomności, 2 zbiórki książek do „Wymieniania emocji”	BRAK
	Prowadzenie schronisk dla osób bezdomnych oraz Hostelu Osłonowego „Nowy początek”	Liczba osób korzystających z każdej placówki: schroniska: 342 osoby; Hostel: 104; Razem: 446.	Stworzenie nowej placówki dla osób w kryzysie bezdomności

	prowadzenie dwóch mobilnych łazni	Liczba wizyt w 2024r. 3696 wizyt średnio 308 w miesiącu	BRAK
	realizowane w Mieście programy wspierające osoby w dążeniu do samodzielności, takie jak „Mieszkania wspierane”, czy świetlice dla osób bezdomnych	W mieszkaniach wspieranych prowadzonych przez TPBA przebywały rotacyjnie 22 osoby bezdomne.	Rozwój infrastruktury mieszkaniowej dla osób w kryzysie bezdomności
	Rozwój infrastruktury i oferty mieszkaniowej obejmującej m.in., mieszkania treningowe, wspomagane oraz mieszkania dostępne cenowo.	14 974 porcji ciepłej zupy wydanej w ramach działania autobusu	BRAK
	działalność „Autobusu dla bezdomnych i potrzebujących”	Duża Rada: 7 spotkań; liczba podzespołów: w ramach działań 3, a od września 4 Zespołów członkowie oraz zaproszeni goście spotykali się co miesiąc (po 10 spotkań w 3 zespołach oraz 4 spotkania w 1 zespole powołanym od września).	BRAK
	Działalność Rady ds. Rozwiązywania Problemu Bezdomności przy PMŁ;	Rada ds. Rozwiązywania Problemów Bezdomności w Łodzi w 2024 r. liczyła: 12 członków	
	Złożenie wniosku o fundusze unijne z przeznaczeniem na rozwój i wsparcie organizacji, rozwiązań, narzędzi przeciwdziałających bezdomności, wykluczeniu, etc.	Okres realizacji projektu: lipiec 2025 r. - czerwiec 2028 r. Wartość całkowita projektu: 11 157 207,37 zł.	
	Prowadzenie Hostelu Ostonowego „Nowy początek”	79 osób w ramach działań Hostelu zawarło kontrakty socjalne i/lub Indywidualne Plany Aktywizacji Społecznej	Optymalizacja kosztów utrzymania hostelu.
		104 osoby korzystające z Hostelu 18 osób usamodzielnionych	
		Zwiększono liczbę miejsc w hostelu o 20 osób (młodzi dorośli po pieczy zastępczej)	
	Lokale mieszkalne z zasobów Miasta	922 lokale mieszkalne z zasobu Miasta, w tym: 476 mieszkań socjalnych i 446 mieszkań komunalnych.	BRAK
	Reintegracja osób w kryzysie bezdomności ze środowiskiem.		

Zastępca Dyrektora
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Łodzi
dr Kamila Smyczek

DYREKTOR DEPARTAMENTU
ZDROWIA, SPORTU
I SPRAW SPOŁECZNYCH
Marcin Kopytek

Dyrektor
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Łodzi
mgr Piotr Kowalski

Samodzielne Stanowisko
ds. Pomocy Środowiskowej
Główny Specjalista
Arkadiusz Kowalski